

בג"צ 1459/21 - גיא טיקוצ'ינסקי נ' בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב-יפו

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק בג"ץ 1459/21

לפני:

כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט ע' גרוסקופף
גיא טיקוצ'ינסקי

העותר:

נגד

1. בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב-יפו
2. בית הדין הארצי לעבודה בירושלים
3. המוסד לביטוח לאומי

המשיבים:

עתירה למתן צו על-תנאי

בשם העותר:

עו"ד איתן גת; עו"ד אלכסנדר ספינרד

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

1. עתירה נגד פסק הדין של בית הדין הארצי לעבודה (עב"ל 1018-02-17, מיום 29.3.2020), שבגדרו נדחה ערעור שהגיש העותר - גיא טיקוצ'ינסקי - על פסק הדין של בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב-יפו (ב"ל 27484-03-12, מיום 30.12.2016). בפסקי הדין נדחתה תביעתו של גיא, אשר דרש כי המשיב 3 - המוסד לביטוח לאומי - יכיר באוטם שריר הלב שבו לקה, כאירוע של פגיעה בעבודה.

2. עובדות המקרה בתמצית, הן אלה: 3 או 4 פעמים בשנה, נדרש גיא, במסגרת עבודתו כמתכנת מחשבים במרכז למחקר גרעיני בנחל שורק, לבצע עבודות מדידה ב'שטח'. לשם כך, נדרש גיא להרים 4 או 5 מצברים, משקלו של כל אחד מהם גבוה ממשקלו של מצבר מכונית. ביום 17.2.2010, בשעה שהכין את ציוד המדידה והרים את המצברים, חש גיא כאב בחזה, ונתקף חולשה. בהמשך אותו יום, פנה לבית חולים, ובבדיקת א.ק.ג. נצפה רפרוף פרוזדורים. יומיים לאחר מכן, עבר גיא היפוך קצב חשמלי בהרדמה קלה, ובהמשך נצפתה ירידה בלחץ הדם, וגיא

החל להתלונן על כאבים בחזהו. נוכח זאת, נעשה לגיא צנתור, ובו נמצא, כי קיימת היצרות בעורקי הלב, שאירעה בקשר עם פרוצדורת היפוך הקצב שנעשתה קודם לכן. גיא, אשר סבר כי האוטם הוא תוצאה של האירוע החריג שהתרחש בעבודה, הגיש תביעה לבית הדין האזורי לעבודה, ובה דרש כי המוסד לביטוח לאומי יכיר בו כמי שנפגע בעבודתו.

3. מזה כמה וכמה שנים, עוד קודם לאירוע המדובר, סבל גיא ממחלת לב איסכמית, ובעקבותיה אף אותר במהלך שנת 2000 אוטם בדופן התחתונה של הלב, ונדרש היה לבצע פתיחת עורק. בנוסף, לגיא שורה של גורמי סיכון למחלת לב, הוא סובל מפרפור פרוזדורים התקפי בתדירות גבוהה, ומטופל תרופתית. כמו כן, בעקבות ההתקפים הללו, שאינם תוצאה של מאמץ, פנה גיא במהלך השנים מספר פעמים לחדר מיון, ועבר טיפול להיפוך קצב.

4. בית הדין האזורי מינה כמומחה רפואי מטעמו, את פרופ' שמואל גוטליב. לאחר שבחן את הממצאים והנתונים השונים שהונחו לפניו, ובשים לב למצב הרפואי שקדם לאירוע החריג בעבודה, מצא פרופ' גוטליב, כי לא ניתן לקבוע שהאירוע הוא אשר גרם לאוטם בשריר הלב. לדבריו, נראה כי האוטם הוא פועל יוצא של מכלול הנסיבות הרפואיות, שקדמו לאירוע. לא ניתן אפוא לומר, כי קיים קשר סיבתי בין המאמץ שהופעל בעבודה, לבין היווצרות האוטם. פרופ' גוטליב נותר בעמדתו זו, גם לאחר שאלות הבהרה שהוגשו לו, על-ידי בית הדין האזורי לעבודה.

5. בקשה שהגיש גיא, למינוי מומחה נוסף – נדחתה. יחד עם זאת, במסגרת בקשת רשות ערעור שהגיש גיא על החלטה זו, לבית הדין הארצי לעבודה, הסכים המוסד לביטוח לאומי, כי חוות דעתו של פרופ' אברהם כספי, המומחה מטעם גיא, הסבור כי קיים קשר סיבתי בין האירוע לבין היווצרות האוטם, תוצג לפרופ' גוטליב, אגב שאלות הבהרה נוספות שיופנו אליו. בהמשך, גם לאחר קבלת חוות הדעת ושאלות הבהרה הנוספות, השיב פרופ' גוטליב כי הוא אינו משנה מקביעתו, שלפיה לא קיים קשר סיבתי בין המאמץ בעבודה לבין האוטם. זאת, אף שאינו יכול לשלול לחלוטין את האפשרות המוצעת בחוות הדעת של פרופ' כספי. במסגרת זו, כאשר נשאל פרופ' גוטליב אם עיין בסרט הצנתור שבוצע לגיא, השיב כי הסרט לא צורף למסמכים שהוגשו עד אותו שלב לעיונו, ועל כן, לא יכל לצפות בו. מכל מקום, משסרט הצנתור צורף לשאלות הבהרה הנוכחיות, הוסיף פרופ' גוטליב וציין, כי צפה בו בשלב זה, יחד עם צוות המצנתרים של המחלקה הקרדיולוגית בבית החולים שערי צדק, אך התברר כי ה-frame הראשון המוצג בו, מתחיל רק לאחר השתלת תומכן (Stent) בעורק, כך שהוא אינו משקף את מצב הלב עובר לתחילת הטיפול. משלא עלה בידו להביא לשינוי בעמדתו של פרופ' גוטליב, ביקש גיא, פעם נוספת, להורות על מינוי מומחה נוסף. גם בקשתו-זו נדחתה, וכך גם בקשת רשות ערעור שהגיש על ההחלטה.

6. אחר הדברים האלה, ניתן פסק הדין של בית הדין האזורי לעבודה. תחילה צוין, כי עיקר טענותיו של גיא

בסיכומיו, נסבו על השאלה אם יש מקום למינוי מומחה רפואי נוסף, נוכח המחלוקת שנתגלעה בין המומחים. עוד צוין, כי אם תידחה טענה זו, יהיה על בית הדין לייחס משקל מיוחד לחוות הדעת של המומחה מטעמו, כפי שמורה ההלכה הפסוקה. לגופו של עניין, קבע בית הדין האזורי לעבודה, כי ההבדל בין חוות הדעת השונות, אינו אלא יכוח לגיטימי בין שני מומחים, וזה אינו מצדיק מינוי מומחה נוסף. בהמשך נקבע, כי לא נמצא מקום להעדיף את חוות הדעת של פרופ' כספי, על פני חוות הדעת של פרופ' גוטליב, אשר נמצאה ברורה, משכנעת, ממצה ומקיפה; ובפרט בשים לב לכך שכל שאלות ההבהרה, שנשלחו פעם אחר פעם, נענו באופן סדור ומקיף, דבר דבור על אופניו. התביעה נדחתה אפוא.

7. גיא סירב להשלים עם פסק הדין, והגיש ערעור לבית הדין הארצי לעבודה. במסגרת דיון קדם-ערעור שהתקיים בתחילה, הסכימו הצדדים כי יופנו לפרופ' גוטליב שאלות הבהרה נוספות. אכן, כפי המוסכם, הועברו לפרופ' גוטליב שאלות נוספות, והוא השיב על כל אחת מהן. אחת מן השאלות היתה זו: "במענה לשאלה 2 בחוות דעתך מיום 20.12.2015 ציינת כי עברת על סרט הצינתור עם צוות המצנתרים של המחלקה הקרדיולוגית בשערי צדק. הינך מתבקש להבהיר מדוע בחרת להתייעץ עם צוות המצנתרים תחת לבחון את הסרט לבדך; האם נדרשת מומחיות מיוחדת לצורך פענוח הסרט והאם מומחיות זו מצויה בידך?". במענה, השיב פרופ' גוטליב כך: "במדינת ישראל, ע"פ המועצה המדעית, קיימת התמחות בקרדיולוגיה. אין התמחות בקרדיולוגיה התערבותית. כמנהל טיפול נמרץ לב במשך למעלה מ-20 שנה, וכקרדיולוג בכיר במדינת ישראל, יו"ר החוג לטיפול נמרץ לב ועוד [...], מומחיות זו בהחלט נמצאת ברשותי. כשם שברפואה טובה נהוג להתייעץ מעת לעת עם עמיתים, כן הדבר במתן חו"ד. עברתי בעצמי על סרט הצנתור שהועבר אלי, גיבשתי את מחשבותי, ומצאתי לנכון לשתף גם את עמיתי בבית החולים שערי-צדק (במיוחד עם ד"ר אלמגור בעל שם עולמי בצנתורים). הפריעה לי במיוחד העובדה שבסרט הצנתור אין הזרקה לעורק LAD לפני השתלת התומכן. כל התשובות שעניתי בשאלות ההבהרה מיום 20.12.2015 היו לאחר שנועצתי ודנתי על המקרה עם ד"ר אלמגור" [ההדגשות אינן במקור - נ' ס'].]

8. לאחר קבלת תשובות פרופ' גוטליב, הציג כל צד את טענותיו לפני בית הדין הארצי לעבודה. כמה וכמה טענות העלה גיא; נתמקד בטענה הרלבנטית לענייננו, שלפיה, מתשובות פרופ' גוטליב עולה כי אין לו מומחיות ספציפית בתחום הצנתור, ועל כן, לשם מתן מענה לשאלות ההבהרה, נדרש היה להיוועץ במצנתר מומחה. נטען, כי הדבר מעיד על כך שחוות הדעת הקיימת אינה משקפת את עמדתו של פרופ' גוטליב, כי אם את עמדתו של ד"ר אלמגור, שבו הסתייע פרופ' גוטליב. גיא טען אפוא, כי נפל פגם בחוות הדעת, ויש להורות על מינוי מומחה אחר, בעל מומחיות בתחום הצנתור, שיוכל לחוות דעתו בסוגיה. מנגד, המוסד לביטוח לאומי טען, כי מדברי פרופ' גוטליב עולה בבירור, כי המומחיות האמורה מצויה אצלו, כי צפה בעצמו בסרט הצנתור וגיבש מחשבתו, ורק לאחר מכן ראה לנכון לשתף את עמיתו, כמקובל בתחום הרפואה. נטען אפוא כי לא נפל כל פגם בהתנהלותו-זו של פרופ'

גוטליב. ההיפך הוא הנכון - הדבר מעיד על הרצינות שבה מילא פרופ' גוטליב את התפקיד שהוטל עליו על-ידי בית הדין האזורי לעבודה.

9. לאחר שבחן את טענות הצדדים מזה ומזה, דחה בית הדין הארצי לעבודה את הערעור. בתוך כך, נדחתה טענת גיא, כי פרופ' גוטליב נעדר מומחיות מתאימה לעניין הצנתור, מכמה טעמים. בין היתר, נקבע כי עצם בחירתו של פרופ' גוטליב להיוועץ בד"ר אלמגור, אין בה כדי להעיד על כך שאין לו המומחיות הנדרשת לעסוק בתחום הצנתור. הוזכר, כי בחוות הדעת פורטו השכלתו, ניסיונו הרפואי, ותפקידיו של פרופ' גוטליב, המלמדים כי ידיו רבות בתחום רפואת הלב. על כן, אין להטיל ספק בתשובתו לשאלות ההבהרה, שבה ציין במפורש כי יש לו מומחיות מספקת לפענח סרט צנתור. מעבר לכך, צוין כי פרופ' גוטליב השיב, במילים ברורות, כי צפה לבדו בסרט הצנתור, גיבש את מחשבתו, ורק לאחר מכן נועץ בעמיתו, ד"ר אלמגור. בנסיבות אלה, ברי כי פרופ' גוטליב הפעיל שיקול דעת עצמאי, בחוות דעתו ובתשובותיו, ואין בדיון שקיים עם עמיתו, כדי לגרוע מכך כמלוא נימה. מטעמים אלו ועוד - נדחה הערעור.

10. על אף שפסק הדין בערעור ניתן ביום 29.3.2020, הוגשה העתירה רק ביום 1.3.2021 - כמעט שנה לאחר מכן - מבלי שניתן בה הסבר כלשהו מדוע הוגשה בשיהוי כה ניכר. מכל מקום, העתירה מתמקדת בסוגיה מרכזית אחת. בשיח ובהיוועצות שקיים פרופ' גוטליב עם גורמי רפואה נוספים, בטרם השיב על שאלות ההבהרה בנוגע לסרט הצנתור. נטען, כי הדבר מלמד על כך שפרופ' גוטליב אינו מומחה בתחום הצנתור; כי שיקול דעתו של פרופ' גוטליב הומר בשיקול דעת מומחים אחרים, חלקם עלומים, שלא מונו על-ידי בית הדין האזורי לעבודה; וכי הדבר מלמד על קיומו של פגם מהותי בחוות דעתו. נוכח זאת, נדרש היה למנות מומחה רפואי נוסף. משלא נעשה כן, יש לקבוע כי פסקי הדין שניתנו על-ידי בתי הדין לעבודה - בטלים.

11. לאחר עיון בעתירה ובנספחיה, באנו לכלל מסקנה כי דינה להידחות על הסף, אף מבלי לבקש תגובה.

12. בראש ובראשונה, דין העתירה להידחות על הסף מחמת השיהוי הניכר בהגשתה, כמעט שנה מהמועד שבו ניתן פסק הדין של בית הדין הארצי לעבודה. אילו היתה קיימת אפשרות לערער על פסק הדין, ב'גלגול שלישי', וגיא היה פונה בשלב כה מאוחר לבית המשפט, היה ערעורו נדחה מן המרשם לאלתר. הגשת עתירה, ודאי אינה מצדיקה יחס מועדף. הטעם העיקרי לקציבת מועד להגשת ערעור, נובע מעקרון סופיות הדיון, ומהצורך בוודאות משפטית. על הפונים לבית המשפט לדעת, כי ההתדיינות לא תימשך עד אין קץ; לכל שבת, יש מוצאי שבת. הוא הדין בענייננו-אנו. משנדחתה תביעתו של גיא, תחילה בבית הדין האזורי לעבודה, ובהמשך גם בבית הדין הארצי לעבודה, ומשנקפו הימים ועתירה לא הוגשה, ניתן להניח כי מיום ליום, ומחודש לחודש, התחזקה ודאותו המשפטית של המוסד לביטוח לאומי, כי הדיון בסוגיה תם ונשלם. 'החייאת' התביעה כיום, באמצעות הגשת עתירה, תפגע

בעקרונות יסוד אלו. זאת אין לאפשר. מטעם זה לבדו, דין העתירה להידחות על הסף.

13. מעבר לכך, הלכה ידועה היא, כי התערבותו של בית משפט זה בפסקי דין של בתי הדין לעבודה תהא מצומצמת ביותר, ותוגבל אך למקרים שבהם נמצא כי שני תנאים מתקיימים בהם במצטבר: אם נתגלתה טעות משפטית מהותית בפסק הדין; ואם נראה כי הצדק מחייב את התערבותו של בית המשפט, לאור נסיבותיו של העניין (בג"ץ 525/84 חטיב נ' בית הדין הארצי לעבודה, ירושלים, פ"ד מ(1) 673, 694 (1986)). במקרה שלפנינו, נראה כי שני התנאים המצטברים אינם מתקיימים בפסק הדין מושא העתירה, ועל כן, לא קמה עילה להתערבותו.

14. כאמור, עיקר טענתו של גיא היא, כי פרופ' גוטליב התפרק מן הסמכות שניתנה לו, מחמת העדר מומחיות לתחום הצנתור, האצילה למומחה אחר, ובכך נפל פגם יסודי בחוות דעתו, אשר התרופה לו היא מינוי מומחה נוסף. דא עקא, הצגת העובדות בדרך זו, אינה משקפת את הדברים כהווייתם. כפי שפורט לעיל, פרופ' גוטליב נשאל על דבר היועצותו במומחים נוספים, והשיב במילים ברורות, כי המומחיות הנדרשת "בהחלט נמצאת ברשותי", וכי "עברתי בעצמי על סרט הצנתור שהועבר אלי, [ו]גיבשתי את מחשבותי". דברים פשוטים וברורים אלו, מלמדים על כך שלפרופ' גוטליב קיימת המומחיות הדרושה, ועל הפעלת שיקול דעת עצמאי. אמנם, לצד זאת הוסיף פרופ' גוטליב, כי "כשם שברפואה טובה נהוג להתייעץ מעת לעת עם עמיתים, כן הדבר במתן חו"ד. [...] מצאתי לנכון לשתף גם את עמיתי בבית החולים שערי-צדק (במיוחד עם ד"ר אלמגור בעל שם עולמי בצנתורים). [...] כל התשובות שעניתי בשאלות ההבהרה מיום 20.12.2015 היו לאחר שנועצתי ודנתי על המקרה עם ד"ר אלמגור". יחד עם זאת, אין באמור כדי לגרוע מדבריו הראשונים, לגבי מידת מומחיותו, ולגבי העובדה כי גיבש את דעתו המקצועית באופן עצמאי. הנה כי כן, מקרה זה עוסק בפרשנות עובדתית שנתן בית הדין הארצי לעבודה, לדברים ברורים שנאמרו על-ידי פרופ' גוטליב בתשובותיו; לא בטעות משפטית מהותית, ולא במקרה שבו הצדק מחייב את התערבותו. על כן, משאין העתירה עומדת באמות המידה המחמירות שנקבעו בכגון דא, יש לדחותה על הסף גם מטעם זה.

15. על כן, דין העתירה להידחות – והיא נדחית בזאת.

לא בלי היסוס, ולו מן הטעם שלא נתבקשה תגובה, אין צו להוצאות.

ניתן היום, י"ב בניסן התשפ"א (25.3.2021).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט
